

**Інформаційна довідка
щодо проєкту Закону України
«Про внесення змін до частини першої статті 376-1 Кримінального кодексу
України щодо Єдиної судової інформаційно-комунікаційної системи та її
окремих підсистем (модулів)»
(реєстр. № 15447 від 27.07.2026)***

***Анотація.** В інформаційній довідці розглянуто пропозиції стосовно внесення змін до частини першої статті 376-1 Кримінального кодексу України щодо Єдиної судової інформаційно-комунікаційної системи та її окремих підсистем (модулів) у контексті проєкту Закону України (реєстр. № 15447 від 27.07.2026).*

Розглядається відповідність положень законопроєкту чинному законодавству України, вимогам техніки нормопроектування, а також основоположним засадам правотворчої діяльності.

***Ключові слова:** Єдина судова інформаційно-комунікаційна система, принцип верховенства права, Кримінальний кодекс України, цифровізація судочинства.*

Вступ

Необхідність забезпечення належного функціонування Єдиної судової інформаційно-комунікаційної системи (далі – ЄСІКС) та її окремих підсистем (модулів) як ключового елементу цифровізації судочинства та реалізації принципу верховенства права актуалізує питання удосконалення окремих положень кримінального законодавства з метою приведення їх у відповідність до змін у нормативно-правовому забезпеченні функціонування інформаційних систем.

Проєкт Закону України (реєстр. № 15447 від 27.07.2026) (далі – законопроєкт) спрямований на уточнення диспозиції частини першої статті 376-1 Кримінального кодексу України (далі – КК України) шляхом заміни терміна «Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система» на термін «Єдина судова інформаційно-комунікаційна система та/або її окремі підсистеми (модулі)».

Основна частина

Аналіз положень законопроєкту дає підстави звернути увагу на окремі проблемні аспекти.

Назва законопроєкту потребує уточнення. Зокрема, у картці законопроєкту зазначено назву «Про внесення змін до частини першої статті 376-1 Кримінального кодексу України щодо Єдиної судової інформаційно-комунікаційної системи та її окремих підсистем (модулів)», тоді як у тексті законопроєкту використано іншу назву: «Про внесення змін до проєкту Закону України «Про внесення змін до частини першої статті 376-1 Кримінального кодексу України (Єдиної судової інформаційно-комунікаційної системи та/або

її окремих підсистем (модулів)», що є технічною помилкою і потребує виправлення.

Законопроект потребує уточнення обґрунтування доцільності його прийняття. У пояснювальній записці зазначається про системні проблеми правового регулювання функціонування ЄСІКС та її окремих підсистем (модулів), що зумовлені неузгодженістю положень Кримінального, Цивільного, Господарського процесуальних кодексів України, Кодексу адміністративного судочинства України, Закону України «Про судоустрій і статус суддів», Закону України «Про Вищу раду правосуддя» та актів Вищої ради правосуддя. Водночас законопроект передбачає лише зміну термінології у частині першій статті 376-1 КК України. При цьому в пояснювальній записці до законопроекту як одна з ключових причин виникнення зазначених проблем визначається відсутність затвердженого Вищою радою правосуддя Положення про Єдину судову інформаційно-комунікаційну систему та положень, що визначають порядок функціонування її окремих підсистем (модулів). Водночас слід враховувати, що чинне законодавство не наділяє Вищу раду правосуддя відповідними повноваженнями щодо затвердження таких положень.

За таких умов потребує додаткового обґрунтування доцільність внесення запропонованих змін до КК України до врегулювання зазначених питань на рівні законодавства та актів Вищої ради правосуддя, а також достатність запропонованого правового механізму для досягнення заявленої мети законопроекту й усунення наведених у пояснювальній записці недоліків правового регулювання.

Потребує додаткового обґрунтування зв'язок між запропонованими змінами та прогнозованими результатами їх прийняття. У пояснювальній записці зазначається, що прийняття закону сприятиме, серед іншого, істотному зменшенню навантаження на суди, прискоренню розгляду судових справ, економії бюджетних коштів, переходу до електронного судочинства та підвищенню рівня правосвідомості громадян.

Крім того, у пояснювальній записці зазначається, що прийняття законопроекту не потребуватиме додаткових витрат із Державного бюджету України, а навпаки забезпечить його економію за рахунок прискорення розгляду судових справ та забезпечення безумовного виконання судових рішень. Водночас зазначені висновки не підтверджені відповідними фінансово-економічними розрахунками. За таких умов потребує додаткового обґрунтування наведений у пояснювальній записці прогноз щодо впливу реалізації законопроекту на показники державного бюджету з урахуванням вимог частини першої статті 27 Бюджетного кодексу України та частини третьої статті 91 Регламенту Верховної Ради України, згідно з якими до законопроекту, прийняття якого призведе до зміни показників бюджету, додається фінансово-економічне обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки).

Використання у запропонованому терміні конструкції «та/або її окремих підсистем (модулів)» видається дискусійним. Оскільки окремі підсистеми (модулі) є структурними складовими Єдиної судової інформаційно-

комунікаційної системи, втручання в їх роботу охоплюється поняттям втручання у функціонування системи загалом. У зв'язку з цим запропоноване уточнення фактично не змінює предмет кримінально-правової охорони, а лише ускладнює нормативну конструкцію диспозиції.

Положення щодо набрання чинності не враховують приписів Конституційного Суду України, викладених у Рішенні від 15 квітня 2020 року № 2-р(П)/2020, де зазначено, що відповідно до принципу верховенства права необхідно передбачати розумний часовий проміжок між офіційним оприлюдненням закону й набранням ним чинності.

Висновки

Доопрацювання законопроекту видається доцільним у частині уточнення його назви та обґрунтування доцільності прийняття законопроекту, достатності запропонованих змін для досягнення заявленої мети, належного обґрунтування прогнозованих результатів його реалізації та впливу на показники державного бюджету, а також узгодження положень щодо набрання чинності із правовими позиціями Конституційного Суду України.

*Дослідницька служба
Верховної Ради України*

**Цей документ підготовлений Дослідницькою службою Верховної Ради України як довідковий інформаційно-аналітичний матеріал. Інформація та позиції, викладені в документі, не є офіційною позицією Верховної Ради України, її органів або посадових осіб. Цей документ може бути цитований, відтворений та перекладений для некомерційних цілей за умови відповідного посилання на джерело.*